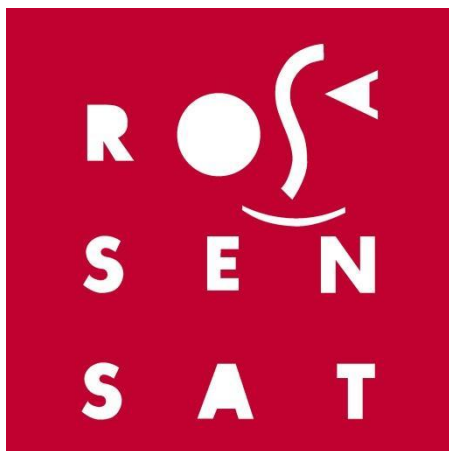

58a Escola d'Estiu Associació de Mestres Rosa Sensat

Conclusions del Tema General

EL DRET A LLEGIR

Aquest any hem tractat un dret universal que s'expandeix al llarg de la vida i que, tot i que hi ha diversos agents implicats, l'escola té l'obligació de garantir: **el dret a llegir.**

És evident que la lectura té una funció catalitzadora, afavoridora de l'equitat i d'un accés a la cultura en igualtat de condicions.

És evident que les famílies, les biblioteques públiques, les llibreries, les editorials... hi tenen també un paper important.

Però els centres educatius tenim, sobretot en entorns culturalment desfavorits, més responsabilitat que ningú.

Des de les **biblioteques escolars** s'ha de treballar amb les famílies per tal que siguin conscients de la importància de compartir lectures, de llegir en veu alta, de parlar de llibres, de generar curiositat entorn dels llibres.

No només per l'èxit escolar sinó per convertir la lectura en un reforç del vincle afectiu entre el triangle família-infant-lectura.

L'escola pot i ha de donar suport a les famílies amb orientacions i materials per incidir en l'aprenentatge lector dels infants.

Des de l'Associació de Mestres Rosa Sensat volem detallar alguns elements imprescindibles per poder garantir el dret a la lectura de tots els infants i joves:

1. CAL QUE LA BIBLIOTECA ESCOLAR SIGUI UN LLOC:

Cal que a cada escola i a cada institut hi hagi una biblioteca que funcioni i que sigui un espai d'aprenentatge per explorar, descobrir, cercar informació, llegir, compartir lectures...

Ha de ser un espai que posi a l'abast de la comunitat educativa informació, coneixement i gaudi.

Ha de donar suport a totes les activitats de l'escola i ha de ser impulsora de canvis metodològics.

Hi han de ser presents les llengües que es parlen al centre, per tal de vetllar per la inclusió i la democratització dels coneixements.

La biblioteca hauria de ser un lloc essencial de l'escola, hauria de ser el cor de l'escola.

2. CAL QUE LA BIBLIOTECA TINGUI UN ESPAI:

La biblioteca no pot ser entesa només com un magatzem de llibres més ben o mal posats, sense ningú que se n'ocupi amb rigor i consciència.

Cal que tingui, ocupi i habiti en un espai propi.

Les biblioteques escolars no són espais polivalents per fer-hi de tot.

3. CAL QUE LA BIBLIOTECA DISPOSI D'UNA PERSONA:

Cal que tota biblioteca tingui al capdavant mestres ben formades en literatura infantil i juvenil i llibres per a infants i joves, capaces de fer de mediadores.

Ha de tenir com a mínim una persona ben formada que se'n responsabilitzi, que sàpiga orientar els infants en les lectures, que tingui criteri a l'hora de seleccionar les millors obres, que s'ocupi de tenir el fons cuidat, catalogat i actualitzat, que faci una bona política d'adquisicions.

4. CAL QUE TOTES LES BIBLIOTEQUES TINGUIN GARANTIT EL FINANÇAMENT:

És necessari i urgent garantir un finançament adequat i sostingut en el temps, per tal d'anar-les equipant de manera progressiva.

La biblioteca escolar no és el lloc on anar col·locant els llibres vells que ens regalen a vegades les famílies, perquè ja no els volen tenir a casa, o les biblioteques públiques, que de tant en tant fan neteja i esporguen els fons.

No hi ha d'haver documents vells, malmesos, científicament obsolets, ni obres de baixa qualitat en general.

Ha de tenir un fons triat, ben seleccionat, amb criteris de qualitat.

5. CAL QUE ELS INFANTS CREIXIN ENVOLTATS DE LLIBRES:

Per això són necessàries les biblioteques d'aula. Igual que els espais de lectura en passadissos o espais tranquils i d'acollida.

Però mai han de substituir la biblioteca escolar, han de ser un bon complement i una continuació. No es pot oposar una cosa a l'altra. La gestió de tots els espais de lectura ha de ser global, i l'han de fer les persones i comissions responsables de la biblioteca.

6. CAL FORMACIÓ ESPECÍFICA SOBRE BIBLIOTECA ESCOLAR:

Hem d'incidir en la formació de les persones que exerceixen de bibliotecàries escolars.

En aquests moments hi ha una gran disparitat de coneixements entre les professionals que s'hi dediquen.

N'hi ha de molt ben preparades, que tenen màsters en promoció de la lectura, que formen part de grups de treball i que participen en la formació continuada. Però també n'hi ha que no han rebut cap formació o, en tot cas, molt precària.

Si les professionals que estan al capdavant de la biblioteca escolar no són mestres han de tenir una formació sobre didàctica de la llengua, iniciació a la lectura, psicologia evolutiva i literatura infantil i juvenil.

Cal millorar la formació inicial de mestres i reforçar-la amb sabers relatius a la didàctica de la llengua i la literatura i a la literatura infantil i juvenil en tots els seus formats. Caldria donar importància a l'oralitat i a les arts escèniques, en

aquesta formació inicial, així com tenir en compte la biblioteca digital, que ha d'anar en paral·lel a la biblioteca escolar.

Des de l'Associació fem una crida a les facultats d'educació de les universitats, per tal que siguin sensibles a aquesta demanda.

7. CAL QUE ELS INFANTS I JOVES VEGIN LLEGIR LES PERSONES DEL SEU ENTORN:

A casa, naturalment. Però a l'escola també.

És important, doncs, si volem animar el gust per la lectura, que els infants i joves vegin els mestres i les mestres amb llibres, que els vegin llegir, que comprovin que s'ho passen bé llegint.

Tal com deia l'Emili Teixidor en el llibre *La lectura i la vida*, un mestre que no llegeix només pot transmetre la seva pròpia buidor.

Si els mestres no llegeixen, ¿com podran contagiar el gust per la lectura? ¿Quina riquesa de vocabulari oferiran?

Quines paraules noves, misterioses, suggeridores, deixaran caure a les classes perquè les captin els més atents, com una fórmula màgica, una llavor, que algun dia fructificarà?

8. CAL UN LLIGAM ENTRE LES BIBLIOTEQUES ESCOLARS I LES BIBLIOTEQUES PÚBLIQUES I ESPECIALITZADES:

Això és cabdal per poder tenir més recursos en préstec (per exemple a l'hora de fer clubs de lectura) i eixamplar temporalment el fons de la biblioteca escolar.

En alguns llocs aquesta coordinació ja hi és i funciona molt bé. Cal potenciar-ho en els llocs on encara no es fa.

Finalment, no podem deixar de dir que **l'Associació de Mestres Rosa Sensat** té una biblioteca especialitzada en literatura infantil i juvenil que dona suport a aquesta dimensió educativa de la lectura.

Una biblioteca que fomenta el dret a llegir.

Podríem fer molt més, però no disposem dels recursos adequats.

Podríem convertir-nos en referent de totes les biblioteques escolars que ho volguessin.

Podríem col·laborar en la formació molt més del que ho estem fent: ho fem des d'àmbits diversos però no se'ns reconeix des de les institucions.

I la pregunta que plantejem és molt clara:

Per què no se'ns té més en compte?

La nostra biblioteca és única.

La podem consolidar d'una vegada per totes o l'haurem de tancar per manca de recursos?

Associació de Mestres Rosa Sensat

Barcelona, 6 de juliol de 2023